

Vysvetlenie základných funkcií v hre

Dom – na hernom pláne je 12 rôznych domov. Pred každým domom je zberná nádoba na dve karty odpadu.

Hráč – každý hráč má na začiatku hry vlastný zberný dvor a vyžrebuje si jedno zberové auto, s ktorým bude zbierať iba odpad rovnakej farby akú má auto.

Zberové auto – Na začiatku hry si každý hráč vyžrebuje jedno auto. Každé auto má inú farbu, zodpovedajúcu zbernému dvoru, z ktorého štartuje a odpadom, ktoré bude zbierať, napríklad auto na zber plastov je žlté, štartuje a zväzá odpady na žltý zberný dvor a zberá iba plasty – žlté karty odpadov.

Karty odpadov – každá karta obsahuje jeden druh odpadu (papier, plasty, sklo, kovové obaly a kompozitné obaly). Pred každým domom sú umiestnené dve karty odpadu (na bielom smetiaku). Rozmiestňovanie kariet odpadov na začiatku aj počas hry môžu hráči vykonávať aj pomocou kocky. Každý počet bodov na kocke zodpovedá jednému druhu odpadov: 1 – plasty, 2 – sklo, 3 – papier, 4 – kovové obaly, 5 – VKM (kombinované obaly) a 6 – hráč si môže zvoliť sám. Hráč, ktorý je na ťahu, hodí kockou a podľa počtu bodov vyberie zodpovedajúcu kartu odpadu a umiestni ju na prázdny biely smetiak.

Škola – Ak hráč so zberovým autom zastane na políčku označenom Škola, musí si zo školy zobrať vrchnú kartu a vyriešiť úlohu, ktorá je na nej uvedená. Ak hráč odpovie správne môže jednu kartu odpadu, ktorú má naloženú na aute umiestniť na svoj zberný dvor, alebo hádzať ešte raz, ak odpovie nesprávne stojí jedno kolo. Na karte je uvedené iba číslo úlohy, ktorú treba nájsť v Otázkach a odpovediach o odpadoch a ich triedení (tu je aj správna odpoveď). Číslo úlohy zodpovedá poslednému hodu hráča. Úlohu hráčovi zadáva hráč, ktorý je na ľavo od skúšaného.

Cesty – Cesty sú rozdelené na herné polia, po ktorých hráči posúvajú svoje zberové autá. Jeden bod znamená posun o jedno políčko. Niektoré polia sú označené nápisom Škola. Ak hráč so svojím autom zastaví na takomto políčku koná podľa pokynov uvedených v časti Škola. Obiehanie a prebiehanie je dovolené. Ak je pole obsadené autom iného hráča, postaví hráč na ťahu svoje auto za auto, ktoré je na tomto poli.

Zber odpadov – Hráč zberá odpady z domov zberovým autom. Zberať môže len odpady rovnakej farby ako je jeho auto. Po návrate na zberný dvor vyloží všetky odpady z auta a môže začať nový zber. Auto súčasne prepraví maximálne 4 odpady.

Začiatok hry

Na začiatku hry si hráči rozmiestnia pred každý dom 2 náhodne vybrané karty odpadu. Potom si vyžrebujú každý po jednom zberovom aute a postavia ho na svoj zberný dvor.

Herné kolo

Zber odpadu: Hráč hodí kockou a vyštartuje zo svojho zberného dvora, resp. pokračuje v jazde so zberovým autom s cieľom vyzbierať príslušné odpady pred domov, alebo sa môže len tak voziť po obci a striechnúť na príležitosť v podobe školskej úlohy. Zberové auto hráč posunie o toľko políčok, koľko bodov hodil kockou. Ak hodí 6 bodov hádže ešte raz. Ak sa hráč so svojím autom dostane na políčko domu, pri ktorom sa nachádza karta odpadu, ktorý môže zberať naloží túto kartu na auto a na jej miesto umiestni ďalšiu náhodne vybranú kartu odpadu. Ak sú pri dome dve rovnaké karty odpadu, ktoré hráč môže zberať a má v aute dost voľného priestoru (maximálna kapacita 4 karty odpadov), môže obe karty naložiť.

Ukončenie hry

Hra končí, keď prvý hráč zozbiera 12 kariet odpadov.

Vystrihovačky

Najskôr špičkou noža jemne narežte hrany v miestach ohybu. Na vedenie noža presne po líniách hrán použite pravítko. Potom jednotlivé diely vystrihnite a hrany zalomte. Oblé diely sa najlepšie ohýbajú cez hranu stola. Zlepte najskôr jednotlivé samostatné diely a až potom ich zlepte navzájom. Po zlepení sú na modeli biele hrany, ktoré vznikli ohybom a strihaním papiera. Tieto hrany je možné opatrne natrieť vodovou farbou vhodného odtieňa.

Prajeme Vám peknú zábavu.

Táto hra bola vyrobená v rámci projektu Ekologická učebňa na Hlohoveckom zámku, ktorého realizáciu podporil Recyklačný fond.

Stolová hra Recyklonia: Pravidlá, Otázky a odpovede o odpadoch a ich triedení

1. Čo je ťažšie, kilo papiera alebo kilo plechoviek?

- a) Sú rovnako ťažké.
- b) Kilo papiera.
- c) Kilo plechoviek.

Správna odpoveď a)

2. Koľko má nožička stoličiek

- a) Štyri.
- b) Dve.
- c) Žiadnu.

Správna odpoveď c)

3. Do akého koša na odpadky patrí špinavá plastová fľaša?

- a) Do plastov - žltá farba.
- b) Do skla - zelená farba.
- c) Do zmesového komunálneho odpadu - čierna farba.

Správna odpoveď c)

4. Čo sa vyskytuje dvakrát v papieroch, raz v plastoch a ani raz v skle?

- a) Obal.
- b) Písmeno P.
- c) Čokoláda.

Správna odpoveď b)

5. Ak jedna konzerva má objem jeden liter, koľko konzerv sa nachádza v prázdnom kontajneri s objemom sto litrov?

- a) Tisíc konzerv.
- b) Žiadna, kontajner je prázdny.
- c) Sto konzerv.

Správna odpoveď b)

6. Čo má na konci každý kontajner?

- a) Kolieska.
- b) Písmeno r.
- c) Dno.

Správna odpoveď b)

7. Z akej fľaše sa nedá napíť?

- a) Zo zatvorenej.
- b) Z papierovej.
- c) Z prázdnej.

Správna odpoveď c)

8. Môže sa fľaša od mlieka nazvať obalom?

- a) Nemôže, pretože fľaša nevie rozprávať.
- b) Nie, pretože je vratná.
- c) Áno, pretože je v nej mlieko.

Správna odpoveď a)

9. Aké viny sú z papiera?

- a) Domáce úlohy.
- b) Suroviny.
- c) Noviny.

Správna odpoveď c)

10. Na školský zber nesieš dva päť kilové balíky papiera. Čo máš na pravej aj na ľavej ruke?

- a) Päť kilo papiera.
- b) Po päť prstov.
- c) Jeden balík papiera.

Správna odpoveď b)

11. Aká fľaša sa nikdy nerozbije a nepomačká?

- a) Namaľovaná.
- b) Sklená.
- c) Plastová.

Správna odpoveď a)

12. Čím sa končí sklo a začína odpad?

- a) Písmenom O.
- b) Črepmi.
- c) Rozbitím skla.

Správna odpoveď a)

13. Na polici sú položené prázdne plechovky. Jedna je za druhou. Koľko plechoviek je na polici?

- a) Dve.
- b) Žiadna.
- c) Tri.

Správna odpoveď c)

14. Na polici sú položené prázdne plechovky. Jedna je za druhou. Koľko plných plechoviek je na polici?

- a) Žiadna. Sú tam len prázdne.
- b) Dve.
- c) Tri.

Správna odpoveď a)

15. Koľkokrát môžeš z desiatich kartónov mlieka odobrať jeden kartón?

- a) Desiatkrát.
- b) Iba raz, pretože potom už ich nebude desať.
- c) Deväťkrát.

Správna odpoveď b)

16. Tri plastové fľaše od minerálky padli do vody, ale iba dve sa vynorili na hladinu. Ako je to možné?

- a) Pretože jedna bola priehľadná.
- b) Pretože jedna bola zatvorená.
- c) Pretože jedna bola plná.

Správna odpoveď c)

17. Ak sa jedna plastová fľaša rozkladá 500 rokov, koľko rokov sa rozkladá päť fliaš?

- a) 25 000 rokov.
- b) 2 500 rokov.
- c) 500 rokov.

Správna odpoveď c)

Stolová hra Recyklonia: Pravidlá, Otázky a odpovede o odpadoch a ich triedení

18. Čo treba s plastovou fľašou od minerálky urobiť skôr, než ju vhodíme do kontajnera?

- a) Otvoríme uzáver a fľašu pristúpime.
 - b) Odlepíme z nej nálepku.
 - c) Vypláchneme ju čistou vodou.
- Správna odpoveď a)

19. Ktorá fľaša nepatrí do kontajnera na triedený zber?

- a) Fľaša od jedlého oleja.
 - b) Fľaša od šampónu.
 - c) Znečistená fľaša, alebo fľaša od nebezpečnej látky.
- Správna odpoveď c)

20. Prečo doma nespáľujeme plasty?

- a) Plasty majú malú výhrevnosť.
 - b) Plasty nehoria.
 - c) Pri ich horení sa uvoľňujú zdraviu škodlivé látky.
- Správna odpoveď c)

21. Do kontajnera akej farby vhadzujeme čisté a zošliapanuté plastové fľaše?

- a) Do červeného kontajnera.
 - b) Do modrého kontajnera.
 - c) Do žltého kontajnera.
- Správna odpoveď c)

22. Do kontajnera akej farby vhadzujeme čisté sklenené fľaše?

- a) Do modrého kontajnera.
 - b) Do zeleného kontajnera.
 - c) Do žltého kontajnera.
- Správna odpoveď b)

23. Do akého kontajnera patrí použitá papierová vreckovka?

- a) Do modrého kontajnera na zber papiera.
 - b) Do žltého kontajnera na zber plastov.
 - c) Do kontajnera na zmesový komunálny odpad.
- Správna odpoveď c)

24. Do akého kontajnera patrí opláchnutá prázdna konzerva?

- a) Do červeného kontajnera na zber kovových obalov.
 - b) Do zeleného kontajnera na zber skla.
 - c) Do modrého kontajnera na zber papiera.
- Správna odpoveď a)

25. Do akého kontajnera patria staré noviny a časopisy?

- a) Do modrého kontajnera na zber papiera.
 - b) Do zeleného kontajnera na zber skla.
 - c) Do červeného kontajnera na zber kovových obalov.
- Správna odpoveď a)

26. Do akého kontajnera patrí mastný papier?

- a) Do modrého kontajnera na zber papiera.
 - b) Do žltého kontajnera na zber plastov.
 - c) Do kontajnera na zmesový komunálny odpad.
- Správna odpoveď c)

27. Do akého kontajnera patrí rozbitý keramický kvetináč?

- a) Do zeleného kontajnera na zber skla.
 - b) Do kontajnera na zmesový komunálny odpad.
 - c) Do žltého kontajnera na zber plastov.
- Správna odpoveď b)

28. Do akého kontajnera patrí plastový obal kombinovaný s papierom a kovmi?

- a) Do kontajnera na zmesový komunálny odpad.
 - b) Do kontajnera na zber viacvrstvových kombinovaných obalov.
 - c) Do zeleného kontajnera na zber skla.
- Správna odpoveď b)

29. Do akého kontajnera patrí rozbitá porcelánová misa?

- a) Do žltého kontajnera na zber plastov.
 - b) Do kontajnera na zmesový komunálny odpad.
 - c) Do zeleného kontajnera na zber skla.
- Správna odpoveď b)

30. Do akého kontajnera patria plastové fólie z potravín?

- a) Do kontajnera na zmesový komunálny odpad.
 - b) Do modrého kontajnera na zber papiera.
 - c) Do žltého kontajnera na zber plastov.
- Správna odpoveď c)

31. Čo je to odpad?

- a) Vec, ktorú už nechceme a chceme ju zahodiť.
 - b) Vec, ktorú používame iba občas.
 - c) Vec, ktorú chceme kúpiť.
- Správna odpoveď a)

32. Kto vytvára odpad?

- a) Iba výrobcovia.
 - b) Každý, koho činnosťou odpad vzniká.
 - c) Iba obchody.
- Správna odpoveď b)

33. Čo je to triedenie odpadov?

- a) Oddelenie druhotných surovín od nerecyklovateľného odpadu.
 - b) Zber odpadov do kontajnerov.
 - c) Používanie vratných obalov.
- Správna odpoveď a)

34. Čo je to vratný obal?

- a) Obal, ktorý sa dá opätovne použiť.
 - b) Obal, ktorom sú zabalené tekutiny.
 - c) Obal, ktorý sa nesmie vyhodiť.
- Správna odpoveď a)

35. Čo je to komunálny odpad?

- a) Odpad, ktorý sa nevytriedil.
 - b) Odpad z priemyselných tovární.
 - c) Odpad vznikajúci na území obcí, predovšetkým z domácností.
- Správna odpoveď c)

Stolová hra Recyklonia: Pravidlá, Otázky a odpovede o odpadoch a ich triedení

36. Čo je to zmesový komunálny odpad?

- a) Odpad, ktorý sme nevytriedili.
- b) Staré veci.
- c) Zmes použitých obalov.

Správna odpoveď a)

37. Čo je to druhotná surovina.

- a) Druhý odpad.
- b) Surovina na výrobu obalov.
- c) Odpad, ktorý sa dá znovu použiť, recyklovať.

Správna odpoveď c)

38. Ako zabránime vzniku odpadov?

- a) Triedením odpadov.
- b) Kúpaním kvalitných tovarov a tovarov vo vratných obaloch.
- c) Kúpaním tovarov zabalených v recyklovateľných obaloch.

Správna odpoveď b)

39. Koľko odpadu vyprodukuje každý z nás za jeden rok?

- a) Priemerne 30 kg
- b) Priemerne 3 tony.
- c) Priemerne 300 kg.

Správna odpoveď c)

40. Kde končí zmesový komunálny odpad?

- a) Na konci zberu odpadov.
- b) Na skládke odpadu, alebo v spaľovni odpadov.
- c) V kontajneroch na triedený zber.

Správna odpoveď b)

41. Triedením akej druhotnej suroviny chránime lesy?

- a) Triedením plastov.
- b) Triedením papiera.
- c) Triedením skla.

Správna odpoveď b)

42. Kedy boli objavené plasty?

- a) Koncom 20. storočia.
- b) Začiatkom 19. storočia.
- c) V 18. storočí.

Správna odpoveď b)

43. Ako dlho sa v prírode rozkladajú plasty?

- a) 1000 až 5000 rokov.
- b) 100 až 500 rokov.
- c) 10 až 50 rokov.

Správna odpoveď b)

44. Čo sa dá vyrobiť z recyklovaných plastov?

- a) Koberce, oblečenie, vrecia a kontajnery na odpad.
- b) Noviny a časopisy.
- c) Toaletný papier.

Správna odpoveď a)

45. Kedy bolo objavené sklo?

- a) Približne v 3. storočí.
- b) Približne 3000 rokov pre našim letopočtom.
- c) Približne v 15. storočí.

Správna odpoveď b)

46. Aká je hlavná surovina na výrobu plastov?

- a) Ropa.
- b) Celulóza.
- c) Zemný plyn.

Správna odpoveď a)

47. Aká je hlavná surovina na výrobu skla?

- a) Kremičitý piesok.
- b) Rašelina.
- c) Vápenec.

Správna odpoveď a)

48. Z čoho sa vyrába papier?

- a) Z kôry stromov.
- b) Z dreva prevažne ihličnatých stromov.
- c) Z akýchkoľvek rastlín.

Správna odpoveď b)

49. Ako dlho sa v prírode rozkladajú plechovky?

- a) 2 až 10 rokov.
- b) 20 až 100 rokov.
- c) 200 až 1000 rokov.

Správna odpoveď b)

50. Akými ďalšími slovami nazývame obaly z viacvrstvových kombinovaných materiálov?

- a) Zložené obaly.
- b) Kompozitné obaly, tetrapaky, VKM.
- c) Vrstvené obaly.

Správna odpoveď b)

51. Z čoho sa najčastejšie vyrábajú viacvrstvé kombinované materiály?

- a) Z papiera, plastovej a hliníkovej fólie.
- b) Z hrubej plastovej fólie.
- c) Z voskovaného papiera.

Správna odpoveď a)

52. Čo predovšetkým ušetríme triedením odpadu?

- a) Peniaze.
- b) Životné prostredie.
- c) Čas.

Správna odpoveď b)

53. Ako dlho sa v prírode rozkladá papier?

- a) Niekoľko mesiacov.
- b) Niekoľko rokov.
- c) Niekoľko storočí.

Správna odpoveď a)

54. Ako dlho sa v prírode rozkladá sklo?

- a) Niekoľko storočí.
- b) Niekoľko tisícročí.
- c) Niekoľko rokov.

Správna odpoveď b)